

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

Preus de subscripció

REUS. Ptes. 1'50 al mes.

Fora. > 4'50 trimestre

Estranger. > 9

Número solt 5 cèntims

Anuncis segons tarifa

ANY XI.

REUS, DIVENDRES 8 DE DESEMBRE DE 1916

Núm. 281

GRAN HOTEL DE LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

:: Habitacions amb teléfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i teléfon ::

S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIA DE L'HOSPITAL DE STA CREU.—EX PREPARADOR ANATÓMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA

Cirurgia :: Matriu :: Vies urinaries

ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

Consulta de 6 a 9

Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

OSTRES

Se'n serveixen
al BAR

Sagalá

Carrer de Sant Joan, 1-REUS

Les Verdes de Marennes a 2 pessetes dotzena i les acreditades d'Arcachon a una

Se lloga la Tenda, amb segon pis, del carrer de la Mar núm. 38, cantonada al de Merceria (abans antiga tenda de tocino de **Joan Baiget**).
Per a informes en la mateixa casa, pis principal.

La situació política

Declaracions de Cambó

Preguntat en Cambó sobre l'actual situació política i l'actitud dels regionalistes al Parlament, ha declarat:

—Tot el conflicte és degut al Govern mateix; que ha presentat al Parlament una obra copiosíssima, però que totes vegades no la proposava amb l'objecte de fer-la prosperar. El pensament era tan sols aprovar el pressupost ordinari, per continuar tranquil·lament en el poder. No sé si l'Alba podrà donar-li la seva conformitat. Crec que no, perquè el no aprovar-se cap dels seus projectes, seria la major desautorització de totes les paraules i fracàs de sos plans. Potser el comte de Romanones veuria amb gran satisfacció que així ocorregués, per la consegüent minva del prestigi de l'Alba. Nosaltres no'ns conformem pas amb la redacció actual, formulada pel Govern, dels projectes del Banc Agrari, Comerç Exterior i Protecció a les indústries; però entenem que els problemes que en ella es tracten són urgents i previs, i que és impossible que les Corts se tanquin, probablement per a no tornar-se a obrir, sense afrontar i resoldre aquests problemes. I tot el plet nostre amb el Govern, és aquest: el Govern diu que vol que's discuteixin i s'aprovin aquests projectes, que oportunament modificats poden produir un gran bé, però el Govern no dona pas cap prova de tenir interès positiu que aquests projectes s'arribin a debatre. Nosaltres demanem que aquests projectes se portin a discussió i siguin prompte aprovats, abans que no pas el pressupost ordinari. L'únic argument que s'adueix per justificar la prelatió que dona el Govern al pressupost ordinari, és el precepte constitucional que exigeix tenir el pressupost aprovat el 31 de desembre. Nosaltres proposarem, amb

oferiment de nostre concurs, que'l Parlament, que té plenitud de facultats per fer-ho, acordi ajornar pel temps que calgui el compliment del precepte constitucional.

Sabem tots, i el Govern no ho amaga pas, que un cop aprovat el pressupost ordinari se tancaràn les Corts per no tornar a obrir-se. L'única garantia, doncs, perquè projectes que poden ésser salvadors per l'economia espanyola arribin a debatre's i aprovar-se, és que no estigui aprovat el pressupost ordinari. I a que aquesta garantia no desaparegui, i Espanya no ofereixi el trist exemple de no saber aprofitar un moment únic per una tasca de reconstitució, obeeix l'actuació nostra.

Jo no sé pas si el Govern anirà a la sessió permanent, ni això té per a mi una importància extraordinària. Cas que hi vagi, haurem de preguntar al Govern quin sistema de prelatió en la discussió de projectes estatueix dins la sessió permanent. Si, com me temo, va a la sessió permanent per tal d'aprovar el pressupost ordinari i l'imposició de nous tributs, sense escometre tansols el problema del concurs de l'Estat per a una obra de reconstitució econòmica, nosaltres lluitarem amb totes les nostres forces, confiant que altres representacions parlamentàries coincidiràn amb nosaltres en sostenir que no es pot anar en aquest instant al compliment d'una fórmula constitucional que sigui el próleg d'un tancament de Corts i d'un renunciament a afrontar el problema de la reconstitució econòmica espanyola.

Per l'Orfeó Català

La Comissió d'Homenatge a l'Orfeó Català amb motiu de ses noces de plata, ha publicat un plan, el resum del qual és el següent:

I. Reunir en un volum tota l'obra literària, doctrinal i crítica del mestre

Millet, fent-ne una bella edició d'homenatge costejada per tots els orfeonistes catalans, entitats, corporacions i admiradors del mestre.

II. El dia que oportunament es fixarà, que serà segurament en una data molt propera, tots els Orfeons de Catalunya en incorporació i amb senyera alçada aniran a l'Orfeó Català a fer l'entrega del volum a l'entitat i al seu eminent director.

III. Atenent a que fou el mestre Millet, en nostra terra, el verdader precursor i el primer orientador de la reforma musical a la iglesia i aprofitant la vinguda de tots els orfeonistes catalans, es celebrarà en una de les més grans iglésies de Barcelona un ofici solemne, seguin en, absolut les lleis de la sagrada litúrgia, celebrant el senyor Bisbe i cantant els orfeonistes assistents una missa gregoriana. La organització i realització de aquest acte, que resultarà altament solemne, anirà a càrrec de l'Associació Gregoriana de Barcelona que presideix el P. Suñol, monjo de Montserrat, i que és una de les primeres entitats que s'adherí a l'homenatge.

IV. Festival monstre al Palau de Belles Arts, amb assistència de tots els Orfeons, autoritats, entitats, corporacions, etc., en el qual l'Orfeó Català executarà lo millor del seu extens repertori, i tots els Orfeons, junts, sota la intel·ligent direcció del mestre Millet, pare de tots, algunes composicions, entre elles les cançons populars «Sota de l'olm», del mestre Morera, «L'hereu Riera», del mestre Cumellas Ribó, «Nit de vetlla» (popular), a l'uníssim, per les seccions de noies; «Els Segadors» (popular), a l'uníssim i «El cant de la Senyera», lletra del plorat poeta Joan Maragall i música d'en Millet. Les corporacions i entitats que s'adhereixin satisfaran deu pessetes per inscripció i el volum de tirada popular 1'50 pessetes.

La Mancomunitat

per a l'avenc de l'agricultura

Per acord de la Mancomunitat de Catalunya, aquest poderós organisme que no plany sacrificis per a difundir la cultura en tots els aspectes de l'activitat, va delegar el passat octubre al actiu director de l'Escola Superior de Agricultura, D. Josep Maria Valls, per anar a Bru i Carcassonne (França) a estudiar els moderns sistemes de con-

reure de les terres seques que venen practicant els agricultors d'aquelles comarques amb resultats ben diferents als obtinguts an aquí.

De retorn de la seva excursió ha publicat el Sr. Valls un follet de divulgació del sistema Jean, segut per aquells agricultors, les avantatges del qual presenta a la consideració dels agricultors d'aquí amb el següent ordre:

- 1.º Es molt econòmic.
- 2.º El treball de l'agricultor aprofita l'humitat de la terra.
- 3.º El cultiu deixa la terra en pols, no forma els terrassos que tant perjudici ocasionen en els altres sistemes.
- 4.º Amb les repetides treballades de istiu pot economitzar-se una part de adobs: segons M. Jean, tots.
- 5.º Amb les repetides passades totes les herbes desapareixen i els camps resten nets.
- 6.º Possibilitat d'augmentar el total de terres destinades a cereals.
- 7.º Permet preparar la terra amb poc material i amb qualsevol personal.

D'entre els encoratjadors detalls que publica el Sr. Valls en el citat follet, hi ha els següents:

«Escoltem aquestes xifres; escoltem aquests nombres, i estic segur que tots convindrem en la necessitat d'assajar en la nostra terra aquest senzill i econòmic procediment:

La cullitat del 1916 ha estat, a Bru, per hectàrea, la següent:

BLAT

Gra. 2.147 kilos
Palla. 4.020 »

OBDI

Gra. 3.950 »
Palla. 3.731 »

CIVADA

Gra. 3.065 »
Palla. 2.631 »

Que traduït a les nostres quarteres de 70 litres representen, aproximadament:

Civada: 87 quarteres gra i 2 631 ks. palla
Blat: 40 » » » i 4.020 » »
Ordi: 85 » » » i 3.731 » »

Acaba així don Josep Maria Valls, després d'explicar amb munió de detalls el modern procediment Jean:

«No pot afirmar-se que els resultats de Bru seràn obtinguts a tot arreu, mes sí's considera la baràtura de l'experiència i la possibilitat de trobar

aquí moltes terres en anàlogues condicions que a Bru, crec fora imperdonable no extende arreu aquest procediment, empleant els adobs que siguin menester, duplicant la força si és necessari i fins conformant-se amb menors cullites. El servei d'ensenyança agrícola ambulant de l'Escola Superior d'Agricultura ha adquirit dos aparells, i es proposa donar-los a conèixer per Catalunya, fent públics els resultats obtinguts i procurant fer els assaigs en el millor nombre de llocs possible, per a que arribi a coneixement de tothom a qui pugui interessar.»

No hem pas de remarcar nosaltres la alta finalitat a que respònd l'intensa obra de cultura general de la Mancomunitat de Catalunya i de la qual n'és una prova la missió agrícola del senyor Valls en busca de noves avantatges per a nostres agricultors.

Acotacions

RUMANIA

Els que de la patria en tenen un estret i egoista sentit, podran preguntar davant de la nova epopeia que crea Rumania, quin guany aquesta nació petita en treurà de la seva declaració de guerra als Estats centrals, després que aquesta sigui finalida. I posarà de relleu la seva destrucció en els pobles invadits i com, seguint els exercicis austro-germànics a les portes de Bucarest, els rumans tenen un camí senyalat a recórrer en l'esdavenir: el camí que han seguit Bèlgica i Serbia, una futura i total extinció del seu poble.

No perquè l'edifici s'enruna la família es dispersa i perd la seva unitat, ni per la mort de l'arbre la llevor seva ja no té virtut.

Romania en aquest cas, plenament conscient dels seus actes, ha volgut aegermanar el seu esforç, amb una generositat sense límits, a l'esforç de les nacions que lluiten perquè l'instint de dominació dels prussians i dels germànics, que prenía tot l'aire d'una amenaça pirxàscà, no s'imposés al món. I aquesta valentia, que no han pogut fer valdre damunt de França, Anglaterra o Rússia, els alemanys la fan sentir, d'una manera despiadada i brutal, al front bèlgic, serbi o rumà. Es allà on, fent ús d'una ignominiosa

xís com també a ensenyar a les mares a criar llurs fills a l'objecte d'evitar la mortalitat infantil.

En nostra propera edició resenyarem amb l'extenció que's mereix un acte de la transcendència del que'ns ocupa.

Ademés es donà compte del següent telefonema, rebut dels senyors Sardá i Sagalá, que's troben a Madrid, que diu així: «Evarist Fábregas. Saludos comensales y adhesión acto».

Vagi entretant la nostra més coral i efusiva enhorabona a l'amic Fábregas per la seva iniciativa.

A la recreativa societat La Palma, en la tardá i nit d'avui s'hi celebrarà ball a càrrec de la banda que porta'l nom d'aquella entitat.

LA VANGUARDIA DIARI INDEPENDENT

Per a anuncis, subscripció, venda, repart i demés, dirigir-se exclusivament a corresponsal, Josep Deu, arraval baix Jesús, 8, accessori, tenda «La Vanguardia».—REUS.

Nostre volgut amic i company l'administrador de FOMENT en Josep Borrás Massagué, passa per la pena d'haver perdut la seva amatíssima mare donya Rosa Massagué Ventura, l'enterrament de la qual tindrà lloc aquesta tarda a les quatre, reunint-se la comitiva a la casa mortuoria, carrer del Castell, número 2.

Ja sab el company Borrás, pels llasos d'amistat que'ns uneixen, l'apreci que el tenim i per tant, pot suposar la part que prenem en la seva pena que sentim com a propia.

Rebin l'espós de la difunta en Ramón Borrás Aulés, els seus fills i demés familia, entre la que s'hi compten els bons amics Josep Riba Borrás i Francesc Borrás (pare i fill), l'expressió de nostre més sentit pésam.

A la concorreguda Sala Reus s'hi donaran avui espléndides sessions de cine, exhibint-se un sorprenent programa d'interessants produccions cinematogràfiques.

SABATERIA AL BUEN GUSTO

Rebut els nous models en calçat per a la present temporada a preus reduïts.

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 19.—REUS.

Com de costum en els dies festius aquesta tarda a dos quarts de 6 se celebrarà ball en la sala del Foment Republicà Nacionalista, corrent el programa de ballables a càrrec de l'aplaudida Banda Municipal.

S'ha possessionat del comandament del regiment de cavalleria que guarnex aquesta plaça, i de la Comandancia militar, el coronel don Marián Moreno Alvarez, substituint al del mateix emplen don Joaquim de Vivero González, qui ha passat a la situació de reserva.

Amb tal motiu el nou comandant militar ens ha enviat un atent B. L. M. oferint-nos la seva cooperació en tots els assumptes conduents al millor servei i la més completa cordialitat de relacions mútues.

Agraïm l'atenció del senyor Moreno i li remerciem els seus oferiments tot desitjant-li molt d'acert en el seu comés.

Avui se celebraran al Kursaal grans sessions de cine i varietats, en les que hi pendran part els notables artistes «The Onoto Brothers», amb son treball sensacional de jocs icaris.

Calçat de totes classes

F. Surroca.—Monterols, 26.—REUS

Avui tindrán lloc en Teatre del Centre de Lectura les acostumades funcions, posant-se en escena per la tarda, l'obra en 3 actes de don Josep Martí i Folguera «Lo primer Amor» i la deliciosa comedia en 1 acte «Dissapate de Gloria» i a la nit, les obres «Castor i Polux» (1 acte), «L'home de palla», (2 actes) original de l'Ignasi Iglesias i «Messalina» (1 acte) de don A. Ferrer i Codina.

Com de costum, en ambdues funcions el teatre del Centre's veurá ple de gom a gom.

S'ens prega fem públic que s'ha perdut un taló senyalat amb el número 171 del bitllet de la rifa de Nadal número 40.298, del que n'és depositari don Frederic Martorell, carrer de Jesús, 32—peruqueria—i s'agrairà que qui'l trobi el retorni al dipositari del bitllet, amb l'intel·ligència de que sino és retornat dintre el terme de tres dies, es considerarà anulat.

El Dr. A. TORT NICOLAU, especialista en parts i enfermetats de les dones, ex-quefe clínic de la Maternitat i Col·legi de la Pau, de Madrid,

HA TRASLLADAT

el seu consultori al carrer de Sant Joan núm. 2, primer, damunt del Café d'Espanya.

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5.
Teléfon número 78

SENSE aquesta marca

l'aparell NO és un «Gramófon»
: : Catàlegs gratis : :

Companyia del Gramófon

SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Éxit colosal dels célebres artistes

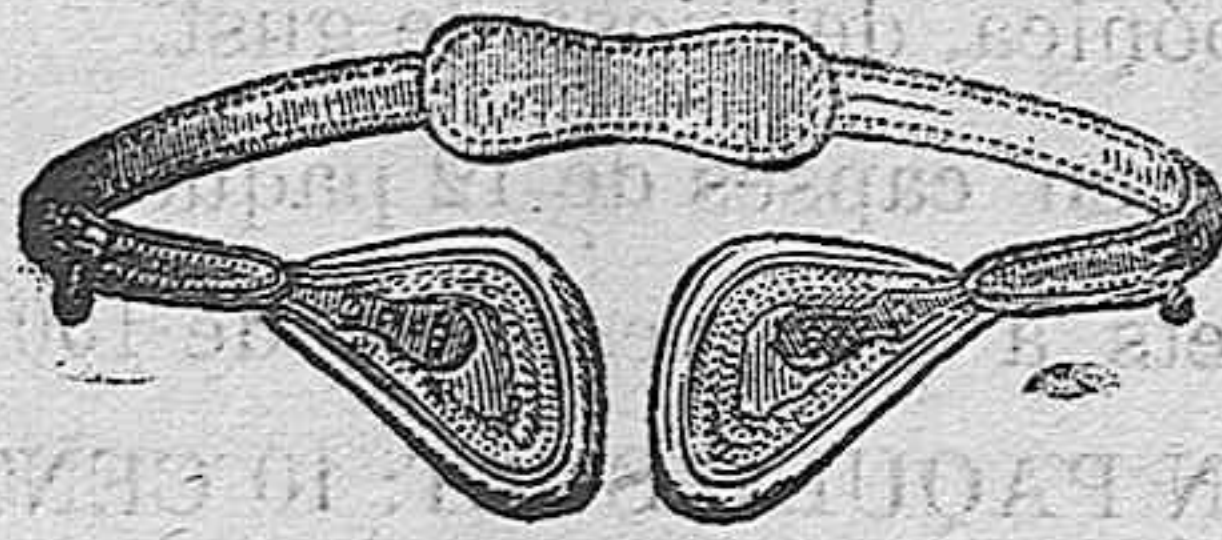
Titta Ruffo i Caruso

en discs marca Gramófono

De venda: R. Perpiñá.

Major, 22. — REUS. — Despàtx: 24, pral

— DIPOSIT DE RELLOTGERIA.—RELOTGES DE BUTXACA i DESPERTADORS DES DE 2'90 PESSETES —

AVIS

Als trencats i al públic en general

No hauria de permetre's el cinisme de certs intrusos xarlatans i mercaders d'ofici, que amb el major descaro i frases deslumbrants, anuncien la curació radical de les hernies, sense conèixer sisquera en que consisteix aital dolencia, i sense comptar amb cap títol que justifiqui la seva aptitud.

Molts són els que venen braguers, pocs mo-docs els que saben col·locar-los, raríssims els que coneixen que és una hernia.

JOSEP PUJOL

CIRURGIA

Especialista en la curació de les hernies (trencats) amb 28 anys de pràctica entre la casa Clausolles, de Barcelona i mon establiment de Reus

Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació o contenció de les hernies per cròniques i rebelds que siguin, des de 3 pessetes a 125.

Faixes hipogàstriques o ventrals, tirants omoplàtics.

Gran assortit en lentes i gafes per a mioptes i vista cansada

Binocles teatre i campanya i tot lo concernent al ram d'òptica, cirurgia i ortopedia.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment LA CREU ROJA, dirigit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meua clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit que gosa casa meua, s'ha establert prop de la mateixa.

'La Cruz Roja'

CASA FUNDADA EN 1896

Monterols, núm. 16 NO EQUIVOCAR-SE al costat del fabricant de gorros don Isidro Pons.

TIPOGRAFIA CATALANA.—LLOVERA, 23.

Institut de Bioterapía i Laboratori Microbiològic Clínic

DEL
Doctor A. FRIAS

VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Comerc de Ferreteria i Quincalla

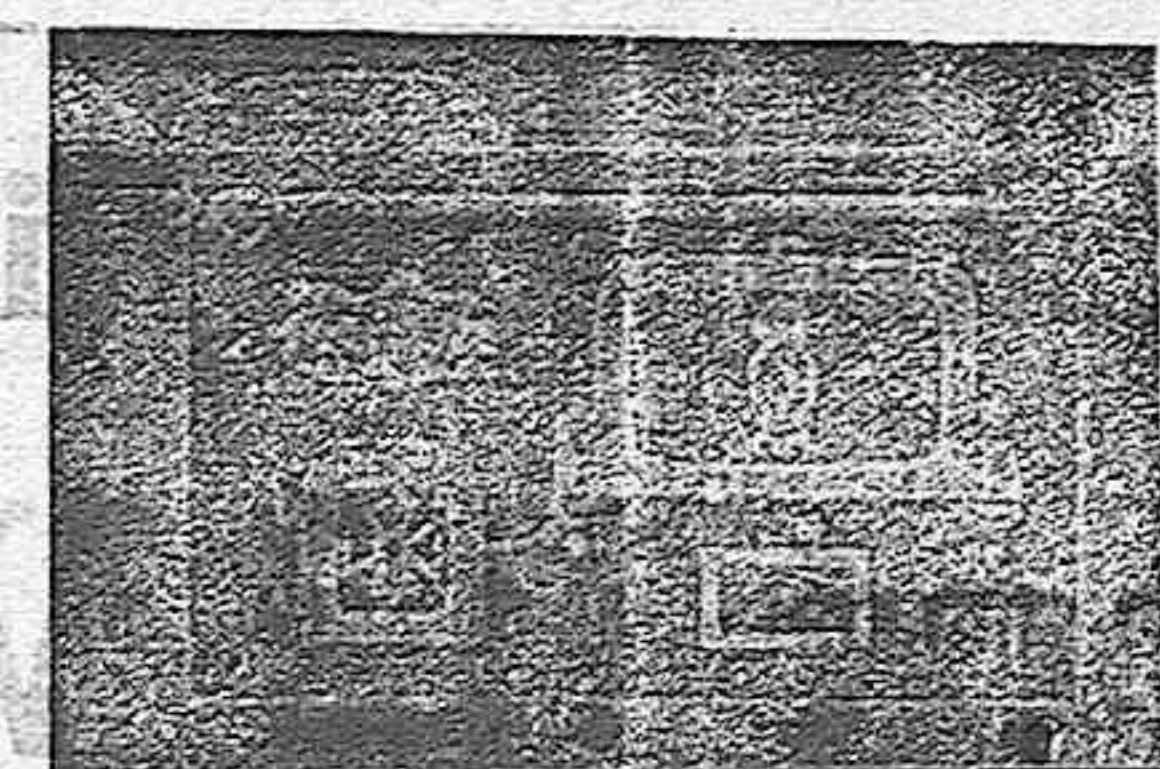
Material per a mines i obres públiques. — Especialitat en articles per a construcció d'edificis

RAMON SALVAT

ARRAVAL ALT DE JESÚS, 30. — Teléfon 220. — REUS

Cuines econòmiques

No compreu cuines sense ans fer-se càrrec de les ventatges que reuneixen les d'aquesta casa.

Totes les cuines, són assegurades i garantides de ínfim consum de combustible,

Assortit complet de tot lo concernent al ram de fumisteria

LA SENYORA Donya Rosa Massagué Ventura

HA MORT ALS 48 ANYS D'EDAT

E. P. D.

Els seus desconsolats viudo don Ramon Borrás Aulés, fills don Josep i don Ramon, cunyats, nebots, cosins i demés parents, al participar a llurs amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen se serveixin acudir avui, a les quatre de la tarda, a la casa mortuoria, carrer del Castell, 2, per a acompanyar el cadavre a la plaça de Catalunya, on se despedirà el dol.

Reus 8 de desembre de 1916.

EL CAS MÉS SENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antissèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

Es venen a 2 rals capsà.

Litinoides Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a l'obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegitima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsas de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes; UN PAQUET, SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment, proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris; aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agna, 80 - REUS

No compreu trajos ni abrics sense abans visitar la

SASTRERIA QUERALT

Monterols, 35. - Reus.

NOVA LÁMPARA ESTRANGERA

Làmpara Nitrògen

Dispot 1/2 Watt

Gran potencia llumínica. -- Cor sum veritat.
Duració sens rival

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vos-
tres electricistes.

Concessionari i dipositari per a Espanya i Portugal:

Plutarc Teixidó. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric,
CARME, 35.—PROP DE LES RAMBLES

Representant en aquesta província

JOSEP BALDRICH

SANT ELIES, 2, 2.ºn, 1.ª REUS

Nou Consultori de Medicina i Cirurgia Dr. Josep Rebullida Pedret

EX ALUMNE INTERN DEL DR. CAJAL

Especialitat en enfermetats del noi i de la dona

Alumne de les clíniques dels Drs. Olshausen, de Munich, i Pfaundler

OPERAGIONS. - Hores de consulta: de 10 a 12 del matí i de 3 a 5 de la tarda

Hotel París. - REUS

DISPONIBLE